

Peter BÖKER

Pastoor in de Brusselse binnenstad

Brussel, Nieuwstraat. Tussen het rumoer weerklinkt plots klokkengelui dat ons oproept tot de eucharistieviering. Hier in deze wijk is de Duitse norbertijn Peter BÖKER verantwoordelijk voor de Nederlandstalige pastoraal, een taak die hij tot voor kort combineerde met die van ceremoniemeester van de kardinaal. En nee, het is niet vanwege de nieuwe aartsbisschop dat hij dit waardige ambt teruggaf.

‘Ervaring met gemorste aardappel komt van pas in pastoraal’

Erik DE SMET

Het is wel even schrikken, als we pal op de middag de kerk van Onze-Lieve-Vrouw ter Finisterrae binnenstappen. Meer dan zeventig mensen wachten biddend op het begin van de liturgie: mannen in pak en das, dames met winkelzakken en Afrikaanse gelovigen. Hier wordt de eucharistie waardig en met luister gevierd, ook op een doordeweekse dag. Met een licht Duits accent gaat Peter BÖKER de Nederlandstalige viering voor. Liturgie en pastoraal in de grootstad.

–Hoe komt een Duitser als Nederlandstalig pastoor in Brussel terecht?

Ik kom oorspronkelijk uit het bisdom Paderborn, in de buurt van Soest. Mijn vader was niet gelovig en mijn moeder protestants, maar ik ben niet zoals Paulus van mijn paard gevallen. Het is langzaam gegaan. U moet weten dat ik eerst hotelschool heb gedaan. Ik werkte in een Zwitsers hotel waar ik toevallig een priester ontmoette. Dat heeft veel op gang gebracht. Het pratikeren heb ik van mijn protestantse grootouders. Iedere avond werd er een stukje uit de Bijbel gelezen. Ik ben dus een late roeping. In 1963 ben ik ingetreden bij de norbertijnen, eerst vervoegde ik de gemeenschap in Leffe, later die in Tongerlo.

–Waarom de norbertijnen?

Zonder het te weten zei een dame eens na de liturgie in de Sint-Niklaaskerk dat ik voorging zoals een norbertijn. Dat deed mij veel plezier. Wij zijn geen paters, maar kanunniken. We zijn de enige orde waar parochiepastoraal gelijkloopt met het leven in de abdij. Parochiepastoraal is bij ons een belangrijk aandachtspunt. We willen dienstbaar zijn aan de Kerk. Ik ben dus gezonden door de abdij om hier de pastoraal te steunen.

–In Brussel dus?

Na mijn priesterstudies in Leuven liep ik als diaken stage in Brussel. Kardinaal Suenens had toen graag een Duitstalige priester in Brussel-Centrum. Vanaf mijn wijding ben ik verbonden met de stad. Tot 1987 was ik verantwoordelijk voor de Duitstalige katholieke gemeenschap. De Duitse mis vond plaats in de Sint-Niklaaskerk, en daar werd ik dan ook benoemd. Toen ik hier aankwam bestond er hier geen Nederlandstalige pastoraal, en in 1976 vroeg de toenmalige deken mij ermee te beginnen in de kerk van de Nieuwstraat.

Brussel is geen geestelijke woestijn, zo getuigt Peter Böker, hier in de pastorie van de Finisterrae. © Herman Ricour

–Wie zijn hier de Vlaamse parochianen? Wonen er eigenlijk wel mensen in deze buurt?

Vandaag vormen Sint-Niklaas en de Finisterrae één gemeenschap. Het is geen territoriale parochie, maar veeleer een gemeenschap van sympathisanten. In de week hebben wij vaak meer kerkgangers dan andere parochies in het weekend. De Sint-Niklaas is een typische keuzekerk waar ook wel wat toeristen komen. De Finisterkerk in de Nieuwstraat is vooral de kerk van de Brusselaars.

Het zijn ook twee biechtkerken. Op vaste tijdstippen is er dagelijks een priester beschikbaar voor de biecht, maar ook voor een gesprek over wat mensen bedrukt. De anonimiteit speelt een grote rol. Jonge mensen komen meer en meer langs met vragen over zichzelf en het geloof. Het is dus ook een dienst aan zoekende mensen.

In deze buurt wonen eigenlijk nauwelijks Nederlandstaligen. Mensen komen van overal naar onze vieringen: van Asse, Aalst, soms zelfs uit de streek rond Leuven. Ik voel mij een missionaris. Als iemand ziek is, ga ik ernaartoe, waar hij of zij ook woont. Zij hebben mij immers als hun pastoor gekozen.

–U was drieëntwintig jaar lang ceremoniemeester van de kardinaal in de Brusselse kathedraal. Wat houdt dat in?

Wellicht was dat omdat wij, norbertijnen, aandacht voor goede liturgie hebben. De taak houdt allereerst in dat ik op voorhand het missaal voorbereid en rekening houd met het evenwicht tussen de verschillende

„Zonder het te weten zei een dame dat ik de mis deed zoals een norbertijn. Dat deed mij veel plezier”

talen. In Brussel is dat zeer belangrijk. En dan is er de uitvoering. Tijdens een pontificale mis sta ik altijd naast de kardinaal. Belangrijke gebeurtenissen vond ik de begrafenis van koning Boudewijn en het huwelijk van de prinsen. En een van de mooiste vieringen was ongetwijfeld de wijding van mgr. Jozef De Kesel.

Als ceremoniemeester moet je alles zien én voorzien. Een plechtige viering is een

hele organisatie met veel betrokkenen. Op dat vlak had ik veel aan mijn opleiding aan de hotelschool. Het is alsof je een grote zaal moet bedienen. Een aardappel valt op de grond... Dat probleem moet je dan rustig en discreet oplossen.

Ook in de gewone liturgie heb ik geleerd om attent te zijn. Een trouwe kerkganger verschijnt bijvoorbeeld al enkele weken niet meer. Dan moet je informeren wat er aan de hand is. Of ik zie iemand huilen in de kerk. Die moet je misschien achteraf discreet benaderen. Ja, van de hotelschool heb ik veel geleerd voor de pastoraal.

–Ook in de Finisterrae wordt de liturgie waardig gevierd.

Het is hier de traditie dat de mis van 10 na 12, zowel de Franstalige als de Nederlandstalige, speciaal verzorgd is. Het is een geschikt uur voor mensen die werken in de ministeries. Een verzorgde viering maakt dat mensen zich thuis voelen in de kerk. Ik heb dan ook veel contact met de kerkgangers, vaak ook telefonisch. Het centrum van Brussel is verre van een geestelijke woestijn, zoals wel eens wordt gedacht.